

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2748

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Mäkipää, Leena			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Täällä niitä psykoja riittää" - Ilta-Sanomien henkirikosuutisointi vuosina 1980, 1993 ja 2000			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-04-30	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 109
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmani käsittelee henkirikosuutisointia Ilta-Sanomissa sekä uutisoinnin muutosta. Aineistonani ovat Ilta-Sanomien etusivulla ilmestyneet henkirikosuutiset vuosilta 1980, 1993 ja 2000. Aineistoani tarkastelen laadullisen sisällönanalyysin keinoin.</p> <p>Teoreettinen lähtöasetelmani on kaksijakoinen: yhtäältä olen perehtynyt rikosjournalismia käsitelleeseen tutkimukseen. Rikosuutisilla on yhteiskunnassa merkitystä paitsi tiedonvälityksen kannalta myös niiden symbolisen arvon vuoksi; rikosuutiset ylläpitävät yhteiskunnallista järjestystä sekä toimivat normien uusintamisen areenana. Henkirikosuutiset osoittavat lukijalle oikean ja väärän välisen rajan sekä tarjoavat lukijalle keinon nähdä itsensä ”hyvään ja normaaliin enemmistöön” kuuluvana. Tärkeimpiä lähteitäni ovat Dahlgren (1987; 1988; 1992), Ericson & al. (1987; 1989; 1991) ja Kivivuori & al. (2002).</p> <p>Tarkasteluni taustaksi olen perehtynyt myös journalistisen kulttuurin muutosta käsitelleeseen keskusteluun. Journalismin tason on katsottu viime vuosikymmeninä laskeneen. Tason heikentymisellä tarkoitetaan ns. pehmeiden uutisten lisääntymistä kovien uutisten kustannuksella sekä uutisten viihteellistymistä ja pinnallistumista, mistä ajoittain puhutaan tabloidisaationa. Kehityksen taustalla on nähty mm. kaupallistumisen mukanaan tuomat paineet, kilpailun lisääntyminen sekä muutokset sosiaalisessa rakenteessa. Tutkielmassani peilaan muutoksesta käytyä keskustelua henkirikosuutisointia tarkastelemalla. Analysoin henkirikosuutisia laadullisesti kehystämisen näkökulmasta. Media kertoo asioista painottamalla ja valikoimalla tiettyjä näkökulmia, mitä kutsun tutkielmassani kehystämiseksi. Tärkeimpinä lähteinä toimivat journalistisen kulttuurin muutokseen liittyen Sparks (1991; 1992; 1998; 2000) ja kehystämisen suhteen Entman (1991; 1993).</p> <p>Analyysini osoittaa, että henkirikosuutisoinnin perusainesosat ovat pysyneet osin muuttumattomina. Uutiset perustuvat usein poliisilta saatuu viralliseen tietoon ja nojaavat pitkälti aktiivisiin toimijoihin ja toimintaan. Uutisten symbolinen viesti on selkeä: rikollinen on rikkonut yhteiskunnallisia normeja, ja yhteiskunnalliset instituutiot tekevät kaikkensa järkkyyneen tasapainon korjaamiseksi – onnistuen lähes poikkeuksetta tehtävässään. Henkirikos voidaan analyysini perusteella kehystää kolmella vaihtoehtoisella tavalla: pahuutena, vahinkona tai tyhjiössä tapahtuvana, irrallaan lukijan maailmasta.</p> <p>Henkirikosuutisointi on osin myös muuttunut selvästi. Virallisen tiedon ja toimijoiden rinnalla esiintyy yhä useammin erilainen, subjektiivisiin kokemuksiin perustuva tulkinta henkirikostapauksesta. Henkirikoksen merkitys tavallisen kansalaisen näkökulmasta tuo rikoksen lähemmäs lukijaa, kun rikoksen emotionaaliset seuraukset tulevat uutisessa aikaisempaa useammin esiin. Samalla henkirikosuutisen symbolinen arvo korostuu entisestään, kun lukijan samastumispinta laajenee ja teon tuomitseminen tulee helpommaksi. Rikoksia enemmän moraalisesti arvottavat pahuus- ja vahinko-kehukset esiintyvät aineistossani yleisemmin nykyisyyttä lähestyttäessä.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>iltapäivälehti – uutiset – rikosjournalismi</p> <p>henkirikos – kehykset – laadullinen sisällönanalyysi</p> <p>journalismi – muutos – tabloidisaatio</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
<p>Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information</p>			